

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΜΙΛΗ
ΣΤΕΛΛΑ ΑΚΤΣΟΓΛΟΥ
ΟΛΓΑ ΒΛΑΧΟΥ
ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΪΑΦΑ

“**Aequam memento rebus in arduis servare mentem, non secus in bonis ab insolenti temperatam laetitia**”:
Να θυμάσαι στις δύσκολες περιστάσεις να διατηρείς ψυχή ήρεμη που να μη ρυθμίζεται διαφορετικά στις ευτυχισμένες ημέρες από υπερβολική χαρά.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ XLIII – ΚΕΙΜΕΝΟ XLVI

A. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα:

«Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater, coniunx liberique?»

«Ut enim leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt, sic vir bonus et sapiens et legibus parens consulit utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae. Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem. Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos».

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους στις πτώσεις που ζητούνται:

fines : αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού

moenia : γενική πληθυντικού

domus : γενική ενικού και πληθυντικού

coniunx : γενική ενικού και δοτική πληθυντικού

utilitati : αιτιατική και κλητική ενικού

proditor : αιτιατική και αφαιρετική πληθυντικού

salutem : ονομαστική και γενική ενικού

vir : αιτιατική και κλητική ενικού.

β. Να γράψετε τους τύπους των αντωνυμιών που ζητούνται:

hanc : δοτική ενικού του αρσενικού γένους

alicuius : γενική και δοτική πληθυντικού στο θηλυκό και ουδέτερο γένος

suam : δοτική και αιτιατική πληθυντικού του δεύτερου προσώπου στο γένος που βρίσκεται

qui : δοτική και αιτιατική ενικού στο αρσενικό γένος.

γ. **minaci** : να γραφούν τα παραθετικά του επιθέτου

plus : να σχηματίσετε τους τρεις βαθμούς

bonus : να σχηματίσετε τους τρεις βαθμούς του επιρρήματος.

2.α. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους :

potuisti : β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα και παρακειμένου

genuit : γ' πληθυντικό οριστικής και προστακτικής μέλλοντα

cecidit : απαρέμφατο μέλλοντα

succurrit : γ' ενικό υποτακτικής παρακειμένου

anteponunt : απαρέμφατο μέλλοντα παθητικής φωνής

vituperandus est : γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού

fit : β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού και γ' ενικό οριστικής υπερσυντελικού

cadat : β' ενικό προστακτικής ενεστώτα και μέλλοντα.

β. **populari** : τις μετοχές όλων των χρόνων και το γερονδιακό (ονομαστική ενικού)

ingredienti : τα απαρέμφατα όλων των χρόνων (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο της μετοχής)

consulit : το σουπίνο και το γερούνδιο του ρήματος.

3. α. **ut laudandus is sit**: να αντικαταστήσετε την παθητική περιφραστική συζυγία από πρόταση με το *debeo* (ως προσωπικό). (Να θεωρήσετε ως ποιητικό αίτιο το *nobis*).

β. **quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos**: να αναγνωρίσετε το β' όρο σύγκρισης και να τον δηλώσετε με ισοδύναμο τρόπο.

γ. **ingredienti**: να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη επιρρηματική πρόταση με τον χρονικό σύνδεσμο *dum*.

www.poukamisas.gr

μαθήματα
επιτυχίας

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

(ΝΕΟ) ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ • ΑΙΓΑΛΕΟ
• ΑΜΦΙΑΛΗ • ΓΑΛΑΤΣΙ • ΓΛΥΦΑΔΑ
• ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ • ΚΑΛΛΙΘΕΑ
• ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ • ΛΑΡΙΣΑ • (ΝΕΟ) ΜΕΓΑΡΑ
• ΜΟΣΧΑΤΟ • ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ • ΝΙΚΑΙΑ
• ΠΕΙΡΑΙΑΣ • ΠΕΡΑΜΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Α. Μεταφράσεις αποσπασμάτων

Πώς μπόρεσες να λεηλατήσεις αυτήν τη χώρα, που σε γέννησε και σε ανάθρεψε ; Δεν σου πέρασε η οργή, όταν πατούσες (εισέβαλες) τα σύνορα της πατρίδας (σου); Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου ήρθε στο μυαλό σου: «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά μου;».

Γιατί όπως οι νόμοι βάζουν τη γενική ευημερία πάνω από την ατομική, έτσι ο σωστός και σοφός και αυτός που υπακούει στους νόμους άνδρας φροντίζει για την ευημερία του συνόλου περισσότερο παρά για την ευημερία ενός οποιουδήποτε ατόμου ή τη δική του. Και δεν πρέπει ο προδότης της πατρίδας περισσότερο να επικρίνεται παρά ο προδότης του κοινού συμφέροντος ή όποιος λιποτακτεί από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και ευημερίας. Έτσι συμβαίνει, ώστε να είναι αξιέπαινος αυτός, ο οποίος πέφτει για την πατρίδα, επειδή αρμόζει να είναι η πατρίδα πιο αγαπητή σε μας παρά εμείς οι ίδιοι.

Β. Παρατηρήσεις

1.α.

fine, finium
moenium
domus/domi, domuum/domorum
coniugis, coniugibus
utilitatem, utilitas
proditores, proditoribus
salus, salutis
virum, vir.

β.

huic
aliquarum, aliquibus/aliquorum, aliquibus
tuis, tuas
cui, quem.

γ.

minaciore, minacissimo
multum, plus, plurimum
bene, melius, optime.

2.α.

possitis, potueritis
gignent, gignunto
casurum-ram-rum esse/casuros-ras-ra esse
succurrerit
antepositum iri
vituperandus fuisset
fieretis, factus-a-um erat
cade, cadito.

β.

populans-ns-ns (-antis), populaturus-ra-rum, populatus-a-um/populandus-nda-ndum
ingredi, ingressurum esse, ingressum esse, ingressum fore
consultum, consultu/consulendi, consulendo, consulendum, consulendo.

3.α

ut (nos) debeamus eum laudare. (Παθητική περιφραστική συζυγία - προσωπική σύνταξη)

β.

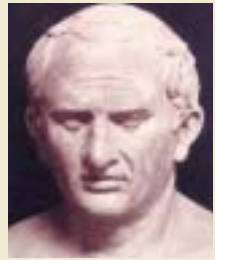
quam nosmet ipsos: β' όρος σύγκρισης (εξαιτίας του συγκριτικού cariore)
quod decet cariore nobis esse patriam (a) nobismet ipsis.

γ.

dum ingrederis / ingredere. (Σύγχρονο, συνεχιζόμενη πράξη - λατινισμός του dum)

Μετατροπή ενεργητικής σύνταξης σε παθητική και το αντίστροφο

Ενεργητική σύνταξη	Παθητική σύνταξη
Ille se in scamno assidentem et cenantem eis spectandum praebuit.	Ille in scamno assidens et cenans eis spectandus praebitus est.
Tum Pacuvius dixit se videre ea duriora et acerbiora.	Tum Pacuvius dixit videri ea sibi duriora et acerbiora.

ΜΑΡΚΟΣ ΤΥΛΛΙΟΣ
ΚΙΚΕΡΩΝ
(106-43 Π.Χ)

Μεγάλος Ρωμαίος ρήτορας, σημαντικός πολιτικός και πολυτάλαντος συγγραφέας, μετέφερε την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και ρητορική στη Δύση. Οι δημηγορίες του ρύθμισαν στο έπακρο τη λατινική γλώσσα. Φιλοσοφικά ασπάστηκε περισσότερο τους Έλληνες στωικούς - ήταν μαθητής του Διόδωτου - στη μετριοπαθή εκδοχή τους. Τον πρώτο του δημόσιο λόγο τον εκφώνησε σε ηλικία 25 ετών. Στα 26 κιόλας κατάφερε να προκαλέσει σάλο, όταν υπερασπίστηκε σε δίκη τον νεαρό Σέξτιο Ρώσκιο, που είχε αντίδοκο ισχυρό άνδρα ευνοούμενο του δικτάτορα Σύλλα. Αργότερα ο Κικέρων έγραψε λόγους υπεράσπισης των εξεγερμένων από τον Σπάρτακο δούλων, ενώ το όνομά του ακούστηκε περισσότερο όταν βρέθηκε σε ρόλο κατηγορουμένου του καταχρηστικού ηγεμόνα της Σικελίας, Βέρρη (Actio secunda in C. Verrem, ο τίτλος των 5 σωζόμενων λόγων του). Το De imperio Gnaei Pompei, με το οποίο ζητούσε δημόσια από το λαό να δώσει δικαιοδοσία στον Πομπήιο για να ηγηθεί στους Μιθριδατικούς πολέμους, θεωρείται το πρώτο πολιτικό του έργο, πριν φτάσει στο αξίωμα του υπάτου, οπότε έγραψε τους περίφημους μύθρους του κατά του επίδοξου στασιαστή Κατιλίνα. Οι φιλοσοφικοί του στοχασμοί αποτυπώνονται κυρίως στα έργα Ακαδημαϊκά, Για τα όρια του καλού και του κακού, Περί φιλίας, Για τους θεούς, Για τα γηρατειά, Για το πεπρωμένο, Για τη μαυτική, Για τα καθήκοντα κ.ά.

www.poukamisas.gr

μαθήματα
επιτυχίαςφροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ FRANCHISE

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Σωτήρος & Αθηνών 132

Τηλ.: 210 4112507

e-mail: info@poukamisas.gr